

Υποχρεωτική η παροχή ΜΑΠ από τον εργοδότη

Χρειάστηκαν τέσσερα ολόκληρα χρόνια ώστε τρία υπουργεία (υποδομών και μεταφορών - εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης - προστασίας του πολίτη) του επιτελικού κράτους να εκδώσουν **Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) για την Ασφάλεια και Υγεία κατά την διανομή και μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων με μοτοποδηλάτα ή μοτοσυκλέτες με αριθμό 72555/2023, ΦΕΚ 4958/Β/7-8-2023**. Η ΚΥΑ αυτή προβλεπόταν από τον ν. 4611/2019¹. Ο νόμος νομοθετήθηκε επί ΣΥ.ΡΙΖ.Α τον Μάη του 2019, μετά την μεγαλειώδη απεργία που είχε καλέσει η ΣΒΕΟΔ, στις 11 Απρίλη 2019 με την συμμετοχή χιλιάδων συναδέλφων στην απεργιακή μοτοπορεία και περιφρούρηση. Η ΚΥΑ, όπως και ο ν.4611/2019 αφορά όλους τους επαγγελματίες οδηγούς δικύκλου. Δηλαδή κούριερ/ταχυμεταφορείς, διανομείς / ταχυδιανομείς & υπάλληλους εξωτερικών εργασιών με δίκυκλο. Όλη την ΚΥΑ μπορείτε να την δείτε εδώ: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ergasia-koinonike-asphalise/kya-72555-2023.html>

Η εν λόγω ΚΥΑ, ανάμεσα στα άλλα, αναφέρει ποιά είναι τα κατάλληλα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) που είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν οι εργοδότες και είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/425 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Χρειάστηκαν να περάσουν τέσσερα χρόνια, να βάνουν με αίμα την ασφαλτο πολλοί συνάδελφοι που τραυματίστηκαν ή δεκάδες που έχασαν την ζωή τους εν ώρα εργασίας, γιατί το κράνος ήταν ανεπαρκές, τα ΜΑΠ ανύπαρκτα, ενώ η συντήρηση του δικύκλου πλημμελής ή ακόμα και ανύπαρκτη, αφού δεν υπάρχουν τα ανάλογα χρήματα. Κάποιοι συνάδελφοι δεν θα είχαν τραυματιστεί, ενώ κάποιοι άλλοι θα ζούσαν ακόμη αν η εν λόγω ΚΥΑ είχε εκδοθεί χωρίς καθυστέρηση.

I. Τα ΜΑΠ που ορίζει η ΚΥΑ είναι τα εξής [άρθρο 5 παρ. 1] :

“α) Προστατευτικό κράνος, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 12 του Κ.Ο.Κ. και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπ' αρ. 16703/716/2001 υπουργική απόφαση «Καθορισμός των χαρακτηριστικών, των προδιαγραφών κ.α. των προστατευτικών κρανών, για οδηγούς και επιβάτες μοτοποδηλάτων, μοτοσυκλετών και τρίτροχων οχημάτων, καθώς και των εξαιρέσεων από την υποχρέωση χρήσης αυτών» (Β' 538) και υπό στοιχεία Ζ3- 654/04.09.2006 κοινή υπουργική απόφαση «Απαγόρευση διάθεσης στην ελληνική αγορά κρανών και προστατευτικών όρασης για οδηγούς και επιβάτες μοτοποδηλάτων, μοτοσυκλετών και τρίτροχων οχημάτων που δεν είναι σύμφωνα με τον κανονισμό R22 της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του Οργανισμού

---

¹ Συγκεκριμένα το άρθρο 56 παρ' . 4 του ν.4611/2019 αναφέρει: «Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προστασίας του Πολίτη και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται τα πιστοποιητικά και τα προβλεπόμενα λοιπά έγγραφα που οφείλει να διαθέτει ο εργοδότης, σχετικά με την ορθή συντήρηση των οχημάτων της παραγράφου 1, το είδος και οι προδιαγραφές του εξοπλισμού προστασίας της παραγράφου 2, οι προδιαγραφές και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του προσαρτώμενου αποθηκευτικού χώρου στα οχήματα της παραγράφου 1, ο φορέας πιστοποίησης της ευστάθειας του οχήματος, η πρότυπη γραπτή εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου για τις δραστηριότητες της παραγράφου 1 και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

Ηνωμένων Εθνών όπως ισχύει» (B' 1389), καθώς και το πρότυπο ECE 22.06 (full face με αποσπώμενο προστατευτικό κάτω μέρους του προσώπου),

β) πανωφόρι και παντελόνι, κατάλληλα για την προστασία του αναβάτη του μοτοποδηλάτου ή της μοτοσικλέτας έναντι πτώσης (ανθεκτικά στην τριβή, με ειδική προστασία στους ώμους, στους αγκώνες, στα γόνατα και στην πλάτη). Εάν αυτά έχουν και τις προδιαγραφές του ανακλαστικού γιλέκου ή/και της αδιάβροχης προστασίας, τότε οι απαιτήσεις των γ) ή/και ε) ακόλουθων εδαφίων παρέλκουν,

γ) αδιάβροχο ολόσωμης προστασίας,

δ) γάντια,

ε) ανακλαστικό γιλέκο,

στ) προστατευτικά αδιάβροχα υποδήματα.»

II. Το άρθρο 4 ξεκαθαρίζει ρητά την εργοδοτική ευθύνη για την κατάσταση των δίκυκλων:

α. στην περίπτωση εταιρικών δίκυκλων « *1. Οι εργοδότες υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε τα οχήματα να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα και συντηρημένα προκειμένου να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.»*

β. Στην περίπτωση ιδιόκτητων δίκυκλων « *Οι εργοδότες οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι που χρησιμοποιούν μοτοποδήλατο ή μοτοσικλέτα, ιδιοκτησίας νομής ή κατοχής των ιδίων, συμμορφώνονται με τις ανωτέρω απαιτήσεις χρήσης και συντήρησης των οχημάτων.»* [άρθρο 4 παρ. 1 & 2]

Η ΚΥΑ ορίζει πως οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να κατέχουν γραπτή έκθεση για την Εκτίμηση επαγγελματικού Κινδύνου «*στο πλαίσιο της οποίας εξετάζονται συστηματικά όλες οι πλευρές κάθε διεξαγόμενης εργασίας και καταγράφονται όλες οι πηγές του επαγγελματικού κινδύνου, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να εξαιρεθούν ή να αποφευχθούν οι κίνδυνοι.»* [άρθρο 3, παρ 4 & άρθρο 6]

Θετικό σημείο της ΚΥΑ είναι ένα παράρτημα, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης, που αναφέρει και επεξηγεί αναλυτικά, με παραδείγματα και μια σειρά ερωτήσεων, τα σημεία που πρέπει να αναφέρονται στην Πρότυπη Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου.

Τα σημεία αυτά είναι τα εξής:

- Γενικά θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία (ΥΑΕ)
- Επίβλεψη των συνθηκών ασφάλειας στην εργασία
- Παραλαβή - παράδοση δεμάτων
- Χαρακτηριστικά δικύκλου
- Προδιαγραφές δικύκλου και εξοπλισμού μεταφοράς
- Προσαρτώμενος αποθηκευτικός χώρος (εννοεί το κουτί)
- Οδήγηση του δικύκλου
- Ικανότητα οδήγησης
- Οδηγική συμπεριφορά
- Έκθεση σε ακραίες καιρικές συνθήκες
- Έκθεση σε χημικούς παράγοντες
- Βιολογικοί παράγοντες
- Ψυχοκοινωνικοί και οργανωτικοί παράγοντες
- Έκτακτες καταστάσεις
- Εξοπλισμός Προστασίας Εργαζομένων (Μέσα Ατομικής Προστασίας - ΜΑΠ)

Άλλο ένα θετικό σημείο είναι πως η ΚΥΑ αφορά και εφαρμόζεται και στους συνάδελφους που εργάζονται στις ψηφιακές πλατφόρμες υπό τον ψευδεπίγραφο τίτλο του ελεύθερου επαγγελματία. Οι εταιρείες πλατφόρμες είναι υποχρεωμένες να παρέχουν ΜΑΠ, Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου και να μεριμνούν για την συντήρηση του δικύκλου του δήθεν συνεργάτη/ελεύθερου επαγγελματία. Αποδεικνύοντας για ακόμη μια φορά πως η σχέση εργασία στις εταιρείες πλατφόρμες είναι εξαρτημένη σχέση εργασίας και οι συνάδελφοι βαφτίζονται freelancer, ώστε οι πολυεθνικοί γίγαντες να ξεφορτώνονται τις υποχρεώσεις τους (ασφάλιση, δώρα, επίδομα αδείας, προσαυξήσεις), να απαλλάσσονται από τις ευθύνες σε περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων/ δυστυχημάτων και να εκτοξεύονται τα κέρδη τους. Η ΚΥΑ αναφέρει πως «Για την εφαρμογή του παρόντος οι ψηφιακές πλατφόρμες λογίζονται ως «εργοδότες», αντιστοίχως, ενώ οι πάροχοι υπηρεσιών ως «εργαζόμενοι».» [άρθρο 9]. Το ότι το κράτος αδιαφορεί για την ζωή των εργαζόμενων οδηγών δικύκλου στις εταιρείες πλατφόρμες διαφαίνεται από την απόφαση με υπ' αρ. 29510/2022 του υπουργού εργασίας και κοινωνικών υποθέσεων Κ. Χατζηδάκη «Αποζημίωση διανομέων αντί παροχής προστατευτικού κράνους και χρήσης ιδιόκτητου μεταφορικού μέσου» (Β' 1542), που ορίζεται πως η εταιρεία πλατφόρμα εξαγοράζει την υποχρέωση της για κράνος με μια αποζημίωση. Το κεφάλι όμως του εργαζόμενου το προστατεύει το κράνος και όχι “μια αποζημίωση”...

III. Αρμόδια όργανα για την εφαρμογή της ΚΥΑ

Η ΚΥΑ ορίζει πως αρμόδια όργανα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης είναι οι Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία και οι Ειδικοί Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία της Επιθεώρησης Εργασίας. [άρθρο 10]. Οι εργοδότες που παραβαίνουν τις διατάξεις της παρούσας απόφασης έχουν διοικητικές κυρώσεις με πρόστιμα από πεντακόσια (500) ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, και ποινικές κυρώσεις, δηλαδή τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων (900) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές, σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 28 του ν. 3996/2011 (Α' 170).

Σημαντικές παραλείψεις της ΚΥΑ

I. Έλλειψη συγκεκριμένων προδιαγραφών για το επάγγελμα

Πέρα από το κράνος, που η ΚΥΑ αναφέρει πως πρέπει να είναι σύμφωνο με το πρότυπο ECE 22.06, για τα υπόλοιπα ΜΑΠ οι προδιαγραφές είναι αόριστες. Αυτό μεταφράζεται πως οι εργοδότες έχουν την δυνατότητα να παρέχουν φθηνιάρικα και αναξιόπιστα ΜΑΠ, που κυκλοφορούν στην αγορά, αλλά η προστασία που προσφέρουν είναι ελάχιστη και όχι η αναγκαία για εργασία στους δρόμους της Ελλάδας. Οι αξιόπιστες προδιαγραφές για καθένα από τα ΜΑΠ που οφείλει το υπουργείο να ενσωματώσει στην εν λόγω ΚΥΑ είναι οι εξής:

- **πανωφόρι και παντελόνι:** να είναι σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία πιστοποίησης 17092:2020 και να παρέχεται ΑΑ κατηγορίας για χρήση σε οδήγηση εντός κατοικημένης περιοχής και δρόμους ταχείας κυκλοφορίας. Και ΑΑΑ κατηγορίας για χρήση σε αυτοκινητόδρομο, εθνική οδό κ.ο.κ. Ακόμα τα παραπάνω ΜΑΠ θα πρέπει να είναι κατάλληλα για όλες τις καιρικές συνθήκες, καλοκαίρι ή χειμώνα (άρθρο 5 παράγραφο 2).

-αδιάβροχο ολόσωμης προστασίας: να είναι κατασκευασμένο σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία EN 343:2019. Να είναι κατηγορίας Νο 3 στην αντίσταση διείσδυσης του νερού και κατηγορίας Νο 3 στην αναπνευστικότητα.

- γάντια: να είναι κατασκευασμένα σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία EN 13594:2015. Να χορηγούνται για όλες τις εποχές του χρόνου (χειμερινά και καλοκαιρινά). Να έχουν μεμβράνη για αδιάβροχη προστασία. Να παρέχονται γάντια επιπέδου προστασίας 1, με υλικό Carbon για την προστασία των αρθρώσεων και να παρέχουν προστασία από την τριβή στην παλάμη και στα δάκτυλα, για οδήγηση εντός κατοικημένης περιοχής. Να παρέχονται γάντια επιπέδου 2 για οδήγηση σε αυτοκινητόδρομο, εθνική οδό κ.ο.κ.

- ανακλαστικό γιλέκο: Να είναι κατασκευασμένο σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία EN ISO 20471:2013. Να είναι υψηλής διακριτότητας επιπέδου Νο 2 και χρώματος κίτρινο ή πορτοκαλί. Να κλείνει με φερμουάρ.

- προστατευτικά αδιάβροχα υποδήματα: Μπότες μηχανής ή υποδήματα που να είναι σύμφωνα με την EN ISO 20345:2022 και να είναι α) Τύπου S3 (αντιστατική ιδιότητα, απορρόφηση μηχανικής ενέργειας στην φτέρνα, αντίσταση στους υδρογονάνθρακες, αδιάβροχα, προστασία από διάτρηση στην σόλα, αντιολισθητική τρακτερωτή σόλα)
β) Μόνωση από το ψύχος (CI)
γ) Προστασία αστραγάλου (ENA)
δ) Προστασία μεταταρσίου (M)

II. Ούτε σε αυτή την ΚΥΑ δεν είδε το υπουργείο εργασίας το κιβώτιο μεταφοράς

Σημαντική και σοβαρή παράλειψη της πολυπόθητης και καθυστερημένης ΚΥΑ είναι η μη αναφορά στις προδιαγραφές του κιβώτιου μεταφοράς. Νομοθετικά υπάρχει κενό και έτσι καθημερινά ερχόμαστε αντιμέτωποι με κουτί μεταφοράς που δεν στηρίζεται σωστά και επαρκώς, ή είναι πολύ μεγάλο και κινδυνεύει ο εργαζόμενος, άλλες φορές δεν φέρει αντανακλαστικά για να είναι ορατός ο συνάδελφος και συχνά το κουτί τοποθετείται με πατέντες που κάνουν επικίνδυνη την εργασία. Το σωματείο μας, όπως έχουμε ξαναγράψει (<https://sveod.gr/?p=3505>), έχει στείλει δύο φορές στο υπουργείο υπόμνημα σχετικά με τις προδιαγραφές του κιβώτιου μεταφοράς, αλλά το υπουργείο δεν βλέπει και δεν ακούει τίποτα.

Στο παράρτημα της ΚΥΑ στο κεφάλαιο 3. «Χαρακτηριστικά δικύκλου», στην υποενότητα «προσαρτώμενος αποθηκευτικός χώρος», ο νομοθέτης καταφέρει να μας αφήσει με ανοικτό το στόμα. Αντί, λοιπόν, να νομοθετήσει, πετάει το μπαλάκι στους εργοδότες να εκπονήσουν Μελέτη Επαγγελματική κινδύνου, χωρίς να αποσαφηνίζεται η υποχρέωση των εργοδοτών να την τηρήσουν.

Τα ερωτήματα/ζητήματα που πρέπει να εξηγούνται από την Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου είναι τα εξής:

«- Ο προσαρτώμενος αποθηκευτικός χώρος διαθέτει τα αναγκαία χαρακτηριστικά (π.χ. να είναι από ανθεκτικό υλικό και με σωστά επιλεγμένες διαστάσεις για απρόσκοπτη οδήγηση);

-Η προσαρμογή του κουτιού επί του οχήματος γίνεται με τρόπο που εξασφαλίζει τη σταθερή σύνδεσή του;

-Τηρείται ο περιορισμός ως προς το μέγιστο επιτρεπόμενο βάρος προϊόντων τόσο του κουτιού, όσο και της βάσης στερέωσης;»

Κοινή παραδοχή αποτελεί το γεγονός πως αν επικρατήσουν καθολικά τα εταιρικά δίκυκλα, όπου το κιβώτιο μεταφοράς είναι στερεωμένο σύμφωνα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή, η ασφάλεια και η υγιεινή μας θα βελτιωθεί.

Από τα χαρτιά στην πράξη

Από τη νομοθέτηση στην εφαρμογή

Συνάδελφοι και συναδέλφισσες, η έκδοση της ΚΥΑ «για την Ασφάλεια και Υγεία κατά την διανομή και μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων με μοτοποδήλατα ή μοτοσυκλέτες» είναι ένα ακόμη βήμα για την βελτίωση των συνθηκών εργασίας στο επάγγελμά μας και μια οικονομική αρωγή στο πενιχρό εισόδημά μας. Τα ΜΑΠ πρέπει να τα παρέχουν οι εργοδότες. Το κράτος κρατάει υποστελεχωμένο και απαξιώνει το ΣΕΠΕ (εδώ <https://sveod.gr/?p=5416> ή εδώ <https://sveod.gr/?p=5187>) που υπάρχει για τον έλεγχο της τήρησης της εργατικής νομοθεσίας.

Εμείς πρώτοι, ατομικά και συλλογικά, θα πρέπει να διεκδικήσουμε τη δωρεά παροχή των ΜΑΠ από τον εργοδότη μας. Οφείλουμε να τα φοράμε και να τηρούμε τον ΚΟΚ για την σωματική μας ακεραιότητα και ασφάλεια. Η βαθιά γνώση της ζωής είναι πως μόνο εμείς, πραγματικά μεριμνούμε για την ασφάλεια μας και μπορούμε να προστατεύουμε τους εαυτούς μας και τους άλλους που βρίσκονται το δρόμο.

Όλοι γνωρίζουμε πως οι περισσότεροι εργοδότες εφαρμόζουν τη δική τους νομοθεσία, βγαλμένη από την άγρια δύση. Το γεγονός αυτό δεν σημαίνει πως πρέπει να ανεχόμαστε την εκμετάλλευση και τις αυθαιρεσίες ή να σιωπούμε στην κλοπή του μισθού και την καταπάτηση των δικαιωμάτων μας. Έχει παρέλθει η εποχή της δουλοπαροικίας, έχουμε αξιοπρέπεια και κάνουμε ένα δύσκολο και επικίνδυνο επάγγελμα και οι εργοδότες οφείλουν να μας σέβονται, να τηρούν την εργατική νομοθεσία και να μας αμείβουν με τα προβλεπόμενα. Η προσφυγή στο αρμόδιο ΣΕΠΕ, διεκδικώντας αυτά που δικαιούμαστε, είναι ένα βήμα για να πάρουμε πίσω τα δεδουλευμένα, να μας παρέχονται τα κατάλληλα ΜΑΠ ώστε να εργαζόμαστε σε ένα εργασιακό περιβάλλον όπου η ασφάλεια κι η υγιεινή μας, δεν θα είναι άγνωστες λέξεις. Με τη βοήθεια του σωματίου, που έχει μια τεράστια εμπειρία από τέτοιου τύπου προσφυγές, οι πιθανότητες να μην δικαιωθούμε ελαχιστοποιούνται.

Κάθε Τρίτη 18:00- 20:30 στο χώρο του ΣΒΕΟΔ (Σπ. Τρικούπη 56, εξάρχεια), στο μείλ μας info@sveod.gr, στο τηλέφωνο 6946747244 αλλά και στον δρόμο το σωματείο είναι εδώ να στηρίζει τις διεκδικήσεις του κάθε συνάδελφου και συναδέλφισσας.

Σπάμε την σιωπή μας στην αδήλωτη και υποδηλωμένη εργασία

Εφαρμογή του ν. 4611/2019 & της ΚΥΑ για την Ασφάλεια και Υγεία κατά την διανομή και μεταφορά προϊόντων και αντικειμένων με μοτοποδήλατα ή μοτοσυκλέτες

Διεκδικήσαμε και κερδίσαμε τα ΜΑΠ & οφείλουμε να τα χρησιμοποιούμε για την ασφάλειά μας.

Παράρτημα:

Άρθρο 24

Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας

1.Στον εργοδότη που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας επιβάλλεται, ύστερα από προηγούμενη πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων:

Α. Πρόστιμο για καθεμία παράβαση από πεντακόσια (500) ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ με αιτιολογημένη πράξη είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης κατόπιν σχετικής εισήγησης του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης κατόπιν σχετικής εισήγησης του αντίστοιχου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης είτε του Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησαν τον έλεγχο.

α) Ειδικά, αν παραβιάζεται η εργατική νομοθεσία για καταβολή: αα) δεδουλευμένων αποδοχών, ββ) επιδομάτων εορτών και αδειάς, γγ) αναδρομικών αποδοχών (ως παραβίαση όρων Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, Διαιτητικής Απόφασης ή Υπουργικής Απόφασης), δδ) αποδοχών διαθεσιμότητας, εε) προσαυξήσεων για εργασία κατά Κυριακές και αργίες, στστ) προσαυξήσεων για εργασία κατά τη νύκτα, ζζ) αποζημίωσης για απασχόληση εκτός έδρας, ηη) μισθών ημερομισθίων βάσει Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, Διαιτητικής Απόφασης ή Υπουργικής Απόφασης ή βάσει ατομικής συμφωνίας, θθ) αμοιβής εργασίας που παρέχεται κατά την έκτη ημέρα της εβδομάδας με προσαύξηση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις κατά παράβαση πενθημέρου, ιι) επιδόματος γάμου σε χήρους, διαζευγμένους και άγαμους γονείς, εάν ο εργοδότης, μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής του προστίμου, συμμορφωθεί με τις υποδείξεις του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο, αποδεικνύει ότι συμμορφώθηκε και εφαρμόζει εφεξής τις διατάξεις της κείμενης εργατικής νομοθεσίας που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, εξαιτίας της παράβασης των οποίων του υπεβλήθη το πρόστιμο, καθώς και ότι έχει εξοφλήσει πλήρως και ολοσχερώς τον εργαζόμενο, τότε το διοικητικό πρόστιμο που επιβλήθηκε αρχικώς μειώνεται κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) με αιτιολογημένη πράξη του οργάνου που το επέβαλε. Η επανάληψη κάποιας εκ των υπό αα' έως ιι' παραβάσεων μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου θεωρείται υποτροπή και συνεπάγεται μη χορήγηση της έκπτωσης του ογδόντα τοις εκατό (80%). Πλήρης και ολοσχερής εξόφληση προς τον εργαζόμενο αποδεικνύεται μόνο με προσκόμιση αποδεικτικού τράπεζας, το οποίο περιλαμβάνει: α. το όνομα του καταθέτη εργοδότη, β. το όνομα του δικαιούχου του λογαριασμού, εργαζομένου, γ. την αιτιολογία κατάθεσης και δ. την ημερομηνία κατάθεσης. Αποσπάσματα πάγιων εντολών μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής δεν γίνονται δεκτά. Αν υπάρχει αδυναμία κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό για οποιονδήποτε λόγο, η πλήρης και ολοσχερής εξόφληση αποδεικνύεται μόνο με προσκόμιση γραμματίου δημόσιας κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το οποίο πρέπει να περιέχει τα στοιχεία α' έως δ' του προηγούμενου εδαφίου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιείται το ποσοστό της μείωσης και να εντάσσονται σταδιακά και άλλες παραβάσεις στην παρούσα παράγραφο.

β) Για όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις παραβίασης διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας πλην αυτών της υποπερίπτωσης α' και της παρ. 3 του άρθρου 26 εάν ο εργοδότης αποδεχτεί το πρόστιμο, παραιτηθεί από την άσκηση των προβλεπόμενων ένδικων βοηθημάτων και το καταβάλει μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής του, τότε έχει έκπτωση τριάντα τοις εκατό (30%) επί του προστίμου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης είναι δυνατόν να τροποποιείται το ποσοστό της έκπτωσης.

Β. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 23, για χρονικό διάστημα μέχρι τριών ημερών με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης και κατόπιν προηγούμενης προσκλήσεως του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων. Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας ή του αρμόδιου Προϊσταμένου Διεύθυνσης, μπορεί να επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή της λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων προσωρινής και οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Η επανάληψη από τον ίδιο εργοδότη της ίδιας ή συναφούς παράβασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και παράβασης που αφορά στην παράνομη απασχόληση αλλοδαπών ή στην αδήλωτη εργασία μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών από τη διενέργεια του αρχικού

ελέγχου θεωρείται υποτροπή και έχει ως συνέπεια, πέραν των λοιπών διοικητικών κυρώσεων, και τον αποκλεισμό του εν λόγω εργοδότη από δημόσιους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες μέχρι τρία έτη. Ειδικά για τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης (εργολάβοι), όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. [3863/2010](#) (Α' 115), όταν συμβάλλονται με το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και τους φορείς και οργανισμούς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. [3863/2010](#).

3.Για την επιβολή των παραπάνω διοικητικών κυρώσεων συνεκτιμώνται η οικονομική ωφέλεια που αποκομίζει ο εργοδότης συνεπεία της παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, όταν αυτό είναι εφικτό, η σοβαρότητα της παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμόδιων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων, το μέγεθος της επιχείρησης, ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται και η υπαγωγή της επιχείρησης σε μία από τις κατηγορίες Α', Β', Γ' του άρθρου 10 του ν. [3850/2010](#) (Α' 84).

4.Προκειμένου περί των κάτωθι ευθέως αποδεικνυόμενων παραβιάσεων της νομοθεσίας, επιβάλλεται κατά περίπτωση διοικητική κύρωση της παρ. 1 περίπτωση Α' ή/και της παρ. 3 του άρθρου 26, μόλις αυτές διαπιστωθούν κατά δέσμια αρμοδιότητα του Επιθεωρητή Εργασίας που διενήργησε τον έλεγχο:

α. στις περιπτώσεις της παρ. 3 του άρθρου 26 και

β. στις εξής περιπτώσεις: αα. μη ανάρτηση πίνακα προσωπικού και προγράμματος ωρών εργασίας, ββ. μη επίδειξη βιβλίου αδειών, γγ. μη επίδειξη ειδικού βιβλίου υπερωριών, δδ. μη επίδειξη βιβλίου ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού οικοδομικών και τεχνικών έργων, εε. μη ανάρτηση κανονισμού εργασίας σε υπόχρεες επιχειρήσεις, στστ. μη επίδειξη εντύπων όρων ατομικών συμβάσεων εργασίας του προσωπικού, ζζ. μη επίδειξη εκκαθαριστικών σημειωμάτων αποδοχών προσωπικού για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο, ηη. μη χρήση ή/και μη χορήγηση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) σε οικοδομικές εργασίες, θθ. μη επίδειξη της απαιτούμενης άδειας σε χειριστές Μηχανημάτων Έργου, ιι. μη επίδειξη πιστοποιητικού απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια σε ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, ιαια. μη επίδειξη πιστοποιητικού ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων, ιβιβ. μη επίδειξη του βιβλίου δρομολογίων των οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων και οδηγών τουριστικών λεωφορείων και ιγιν. μη επίδειξη του βιβλιαρίου εργασίας των οδηγών τουριστικών λεωφορείων.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, η συμπλήρωση των παραβάσεων όσο και η εισαγωγή εξαιρέσεων από αυτή.

5.Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις, καθορίζεται και ανακαθορίζεται το ύψος του προστίμου σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και το ύψος του προστίμου του εδαφίου γ' της παρ. 9 του άρθρου 3 και προσδιορίζονται συγκεκριμένα ποσά ανά παράβαση της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4.

6.Η πράξη επιβολής προστίμου κατά τα ανωτέρω κοινοποιείται με απόδειξη στον παραβάτη. Κατά της πράξης επιβολής προστίμου ασκείται προσφυγή ουσίας μέσα σε εξήντα ημέρες από την κοινοποίησή της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Μέσα στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και με ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π. Ε.. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής προστίμου. Η αρμόδια υπηρεσία του Σ.Ε.Π.Ε. βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου, το οποίο εισπράττεται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ως δημόσιο έσοδο.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

7.Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν στο χώρο εργασίας και να επιδεικνύουν ανά πάσα στιγμή στους Επιθεωρητές Εργασίας τα έντυπα ατομικών όρων εργασίας του προσωπικού (άρθρα 2, 3, 4 του π.δ. 156/1994, Α' 102), το βιβλίο αδειών (άρθρο 4 παρ. 3 του α.ν. 539/1945, Α' 229), το ειδικό βιβλίο υπερωριών (άρθρο 9 του π.δ. 27.64.7.1932, Α' 212 και άρθρο 13 του ν. 3846/ 2010, Α' 66) και τα εκκαθαριστικά σημειώματα αποδοχών του προσωπικού (άρθρο 18 παρ. 1 του ν. [1082/1980](#), Α' 250 και

5του ν. 3227/2004, Α' 31) για το τελευταίο τουλάχιστον τρίμηνο. Το πιστοποιητικό ελέγχου ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να βρίσκεται πάνω στο Μηχάνημα Έργου στο οποίο διενεργείται ο έλεγχος, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις, και ο χειριστής Μηχανήματος Έργου είναι υποχρεωμένος να φέρει την άδεια του χειριστή. Το πιστοποιητικό απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία πρέπει να βρίσκεται πάνω στο πλοίο στο οποίο εκτελούνται οι ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες. Η μη τήρηση των παραπάνω υποχρεώσεων από την επιχείρηση επισύρει τις διοικητικές κυρώσεις του παρόντος άρθρου.

8.Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιούνται τα όρια του προστίμου που προβλέπεται από την περίπτωση Α' της παραγράφου 1.

9.Η υπ' αριθμ. 2063/Δ1/632/2011 απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 266), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16 του ν. 2639/ 1998, η υπ' αριθμ. 25624/975/2010 Κοινή Απόφαση των Υφυπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 2252), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 86 του ν. 3386/2005 (Α' 212), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. [3846/2010](#) (Α' 66) και του άρθρου 16 του ν. [2639/1998](#), η υπ' αριθμ. 15527/639/2010 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (Β' 1359), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 25 του ν. 2956/2001 (Α' 258), όπως αντικαταστάθηκε από την περίπτωση δ' του άρθρου 3 του ν. [3846/2010](#) και του άρθρου 16 του ν. [2639/1998](#), καθώς και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως του ν. [3850/2010](#), περί επιβολής κυρώσεων από τους Επιθεωρητές Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι εκδόσεως των υπουργικών αποφάσεων που ρυθμίζουν κατά τρόπο διάφορο την κατηγοριοποίηση, τη διαδικασία, τα κριτήρια και το ύψος των επιβαλλόμενων προστίμων σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Μετά την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του παρόντος άρθρου καταργείται κάθε αντίθετη διάταξη που ρυθμίζει κατά τρόπο διαφορετικό την κατηγοριοποίηση των προστίμων, τα κριτήρια, το ύψος και τη διαδικασία επιβολής αυτών.

10.Οι πράξεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων των Επιθεωρητών Εργασιακών Σχέσεων διαβιβάζονται στο Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες αυτού.

11.Η περίπτωση β' του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 68 του ν. [3863/2010](#) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«β) επιφέρει, από τον χρόνο επιβολής της δεύτερης κύρωσης, τον αποκλεισμό του εν λόγω εργολάβου από δημόσιους διαγωνισμούς για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες μέχρι τρία έτη, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συνεκτίμηση της οικονομικής ωφέλειας που αποκομίζει ο εργολάβος, συνεπεία της παραβίασης της κείμενης νομοθεσίας, όταν αυτό είναι εφικτό, του βαθμού της υπαιτιότητας, του αριθμού των εργαζομένων που θίγονται και του μεγέθους της επιχείρησης».

Άρθρο 28

Ποινικές κυρώσεις

- 1.Κάθε εργοδότης, που παραβαίνει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας τις σχετικές με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας και συγκεκριμένα τα χρονικά όρια εργασίας, υπό την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 31 του ν. [3904/2010](#) (Α'218), την καταβολή δεδουλευμένων, την αμοιβή, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων (900) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.
- 2.Ειδικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που προβλέπουν βαρύτερη ποινική μεταχείριση εξακολουθούν να ισχύουν.